

Uredništvo
in upravnništvo:
Kolodvorske
ulice šte. 16.
Z urednikom se
moro govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.
Rokopisi se ne
vracajo.
Inserati:
Sestopna petit-
vrsta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju dajo se
popust.

Ljubljanski List

Velja
za Ljubljano
v upravnstvu:
za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četrt leta 1 gl.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.
Po pošti velja
za celo leto 10 gl.,
za pol leta 5 gl.,
za četrt leta 2 gl.,
50 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Štev. 196.

V Ljubljani v sredo, 22. oktobra 1884.

Tečaj I.

Svetopisemski Job.

Duh psalmistov in prorokov obsenčil je našega časnikarskega tovariša iz „Narodne Tiskarne“, v govorico njegovo se mu vpletajo spomini na mladostno dobo človečanstva in posebno mu ugajajo primere in imena iz sv. Pisma. Pripoveduje o očaku Jakobu ter o „lokavem“ Labanu, o „neljubljeni in stari-kavi“ Liji ter o „brdki“ Raheli — in vsa ta teologična modrost ima le ta namen, naj-
višjo nezadovoljnost „Slov. Naroda“ izražati ravno minolemu deželnemu zboru. Premišljali smo neprijetni položaj najstarejšega sloven-
skega dnevnika, in tudi nam se je dozdevalo, da mora silno boleti, ako se v vsem deželnem zastopu niti eden poslanec ni zmenil za be-
sedovanje in godnjanje „Slov. Naroda“. I mi smo se tedaj trudili, da bi iz mračne dobe patrijarhov in sodnikov dobili kako primerno podobo, da ocenjamo vso bolelost, vso togo oblastnega glasila „Nár. Tisk.“, — ali pri naj-
boljši volji nismo mogli dobiti druge, nego svetopisemskega trpina, gobovega Joba, katerega je bila božja modrost udarila s to-
likimi usodnimi udarci.

In kako ginljivo tarra in jadikuje naš Job pred pragom redutne dvorane! Vsa kri-
tika njegova o zadnjem deželnozbornem de-
lovanju je jedna sama elegija, in če se je sem ter tja urinila tudi kaka neresničnost ali kaka nedolžna zvižgavica v njegovo oceno, je to zgolj — *licentia poetica*, katera se pesniku nikakor ne more zabraniti. V to kategorijo spada pred vsem ona reminiscenca na nesrečni predlog mestnega odbornika Hribarja zastran ob-
ligatne slovenščine za nemške učence na realki. Zagovornik deželnega odbora bi se pač lahko skliceval na to, da deželni zastop ni imel niti najmanjše prilike, baviti se s tem vprašanjem, da je celó pri peticiji šmartinske občine za odpravo obligatnega nemškega pouka se po-
stavil na isto zakonito stališče, s katerega je o svojem času prof. Šuklje ugovarjal nepre-

mišljenemu nasvetu. Emfatično je naglašal „Slov. Nar.“, krvni brat „Slovan“, izredno važnost te peticije. Toda ko se je zaradi te prošnje od strani deželnega zbora zgodilo vse, kar se je sploh zgoditi moglo, ko se je vladi odstopila s posebnim priporočilom, obmolknili so na enkrat vsi slavospevi, — kajti gospóda je s strahom uvidela, da je deželni zbor baš pri tej priliki po vsem odobril — motivacijo prof. Šukljeja pri tedanji debati v mestnem zboru! Tega mneuja mora biti uže z davna tudi mestni magistrat, kajti navzlic temu, da se je Hribarjev predlog sklenil uže lansko leto, ni do denašnjega dné deželni šolski svet niti besedice prejel tega fulminantnega sklepa, kateri je bil svoje dni provzročil cel katarakt uvodnih člankov v narodnem novinarstvu. Niti iz-
ročili ga niso — toliko resnobe gre pripisati njih praznim demonstra-
cijam!

Globoko zdihuje novodóbní Job zaradi tega, ker je deželni zbor „odložil mestni statut do prihodnjega zasedanja“. A kdo je kriv bil temu odlašanju? Morda nemarnost in nebriž-
nost deželnih poslancev? Sigurno ne, kajti vsak nepristransk opazovalec pritrdil nam bode, da sta deželni zbor, in v prvi vrsti narodna njegova večina, redko kedaj toliko de-
lala in toliko dognala, kakor baš v minolem zasedanju. Ali načrt mestnega statuta se je veliko prekasno izročil deželnemu zastopu! Mestnemu odboru bilo se je ravnati po nav-
svétu, katerega je meseca novembra lanskega leta stavlil tedanji mestni odbornik Šuklje, naglašujé, da mora načrt biti izgotovljen vsaj do februarja 1884. Potem bi bilo možno najprej v mestnem odboru natančno pretresati paragraf za paragrafom ter dovršeno delo izro-
čiti deželnemu odboru. In če bi tudi ta odvažna korporacija bila dobro pretehtala važni zakon, potem bi bilo možno deželnemu zastopu, še tekom te sesije dognati ta pomenljivi pred-
met. Toda rešiti kompendijozno postavo, se-
stavljeno iz 95 paragrafov, brez vsakih pri-

prav, kar mimogredé in v trdnem prepričanji o postavodajni zmožnosti njenega poročevalca v mestnem zboru bilo bi nedostojno, resne parlamentarne skupščine ne vredno. Zakoni se ne pišejo tako, kakor plitvi uvodni članki ali vodeni podlistki, tú treba na zlato tehtnico polagati vsako besedo. In ker se je mestni odbor premalo oziral na to bistveno potrebo, na ta prvi pogoj vsega postavodajstva, ni ni-
kakeršnega stvarnega povóda, deželnemu za-
stopu podtikati krivdo, katere gotovo on ni provzročil.

(Konec prihodnjič.)

Govor posl. Šukljeja

o načrtu zakona, s katerim se prenamejajo ne-
katera določila deželnih zakonov z dné 19. de-
cembra 1874 (št. 37) in 26. oktobra 1875 (št. 27).

(Konec.)

Naglašati mi je pa potem, da je izjema ljubljanskega mesta — in to govorim gotovo najbolj za pravičnost nasveta finančnega od-
seka — pravi unikum v naši državi, da nima več analogije pri nas. Povsod je glavno mesto gledé šolstva na ravno istem nivoau, na ravno istem ravnoležji, kakor vsaka druga, bodi si tudi najzadnja šolska občina, in povsod tam, koder se troški šolstva pokrivajo ali po polnem ali vsaj deloma iz deželnega premoženja, po-
vsod konkurira glavno mesto v isti meri in še v večji meri, kakor druge šolske občine. De-
želni odbor je v tej zadevi letos pisaril dru-
gim deželnim odborom ter jih vprašal za raz-
jasnenje dotičnih razmer. Jaz sem prestudiral te odgovore in ako mi je dovoljeno, bodem le nekatera mesta tukaj imenoval, ki so v sličnem razmerji kakor Ljubljana.

Tako na primer so nam pisali iz Šlezije, iz Opave (bere iz dopisa sileskega deželnega odbora dotični stavek, iz katerega se razvidi, da mesto Opava vzdržuje na lastne troške vse svoje šole, poleg tega pa še konkurira k troškom deželnega šolstva).

ta me napada samo o mladi luni; ali dovo-
lite, da vas vprašam, gospa, kaj mislite vi o smrti?

Mati moja se preplaši. — O čem?

— O smrti. Ali more smrt na tem svetu komu, bodisi kdorkoli, prizanesti?

— O tem torej si začel misliti, očka moj? Kdo iz nas je nesmrten? Če tudi si se poro-
dil tak velikan — tudi tebe bo jedenkrat konec.

— Bo! oh, bo! povzame Harlov in po-
vesi glavo. Imel sem v sanjah neko prikažen, reče naposled počasi.

— Kaj praviš? vsklikne moja mati.

— V sanjah sem imel prikažen, ponovi on. Jaz namreč v sanjah jako dobro vidim.

— Ti?

— Jaz! Ali tega niste vedeli? Harlov vzdihne. — No, čujte... Ulegel sem se bil, gospa! nekaj nad jeden teden bo tega, ravno pred Petrovim postom, ulegel sem se po obedu, da se nekoliko oddahnem, no, in zaspij; in kmalu vidim, kako je pribežalo k meni v sobo črno žrebè. In začne vam to žrebè igrati in zobé kazati. Kakor žužek je bilo črno to žrebè. Harlov pomolči.

Listek.

Stepni kralj Lir.

Ruski spisal Ivan Turgénev, poslovenil * * *

(Dalje.)

X.

Nekega dné — bilo je junija meseca, in dan se je nagibal k večeru — naznani sluga prihod Martina Petroviča. Mati moja se za-
čudi: „videli ga nismo uže več nego jeden teden in on nas ni nikoli tako pozno obiskaval.“ „Kaj se je neki zgodilo?“ vsklikne mati polu-
glasno. Ko se privali Martin Petrovič v sobo, usede se takoj na stolico poleg vrat, obraz njegov je kazal tako nenavaden izraz, bil je tako zamišljen in celó bled, da je moja mati nehóte in glasno ponovila svoj vsklik. Martin Petrovič uprè vanjo svoje male oči, pomolči, vzdihne globoko, zopet pomolči in naposled spregovori, da je prišel zavoljo neke stvari, katera... take stvari... z namenom.

Ko premrma te nejasne besede, hipoma vstane in odide.

Mati pozvoni in ukaže stopivšemu slugi, naj hitro leti za Martinom Petrovičem in naj ga nemudoma vrne; ali uže se mu je posre-
čilo sestiti v svoje drožke in se odpeljati.

Moja mati, katero je čudno postopanje Martina Petroviča in nenavaden izraz njego-
vega lica tako zmotil in vznemiril, priprav-
ljala se je naslednjega jutra ravno, da bi po-
slala k njemu posebnega slá, kar se zopet sam prikaže pred njo. Takrat zdel se je ne-
koliko mirnejši.

— Ali povej, očka, povej — vsklikne mati, ko ga zagleda — kaj se je s tabo zgo-
dilo? Prav zares sem včeraj mislila: „Za božjo voljo! sem mislila, saj vender naš stavec ni prišel z uma?“

— Ne, gospa, z uma nisem prišel, od-
govori Martin Petrovič — jaz nisem tak člo-
vek. Ali jaz se moram z vami nekoliko po-
svetovati.

— O čem?

— Samo dvojim, da li vam bo to ljubo...

— Govori, govori, oče, kar po domače. Ne vznemirjaj me! Kaj misliš z onim „to“? Ali te je zopet napala otožnost?

Harlov se nahmuri. — Ne, ne otožnost;

Mi vidimo tedaj, da tudi v Šleziji konkurira glavno mesto, kakor vsaka druga občina. Še bolj je to razvidno iz dopisa solnograškega deželnega odbora; mesto Solnograd plačuje kakor vsa druga dežela 35% deželne priklade, od katere gre 24% za šolske potrebe, navzlic temu, da za Solnograd in njegove šole zadostuje 15%. (Klici: Čujte, čujte!)

In tako, gospôda moja, bi vam še lahko navedel mnogo dopisov in iz vseh bi se uverili, da je v istini povsod glavno mesto v ravno takem razmerju nasproti troškom deželnega šolstva, kakor vsaka druga občina.

Zaradi tega, gospôda moja, se finančnemu odseku nikakor ne more očitati nobena mržnja do ljubljanskega mesta, nobeno zanemarjenje mestnih koristij, ako zahteva za Ljubljano, ono razmerje, katero obstoji pri vseh glavnih mestih po celem našem cesarstvu.

Gospod poslanec Grasselli je omenjal, da ima mesto ljubljansko na svojih šolah okoli 440 — če se ne motim — učencev z dežele. Jaz pritrjujem in sem sam uverjen, da to število ni pretirano, ali na zadnje, gospôda moja, moramo vendar le pomisliti, da ima mesto od teh učencev tudi svoje gotove koristi. Kajti v ljudsko šolo ljubljansko pošiljajo vendar le premožnejši stariši svoja deca in ti učenci ostanejo večinoma tudi v mestu ter prestopijo pozneje v srednje šole, v gimnazijo in realko, in korist od tega ima vendar le mesto.

Potem, gospôda, ne smemo prezirati še enega momenta, kateri je tukaj silno važen, namreč — in to naglašam — ono notranjo, rekel bi skrivnostno pa vendar nerazrušno zvezo, katera obstoji med duševnim razvojem deželnega prebivalstva in med materijalnim blagostanjem deželnega osredja. Če bi danes duševna izobraženost našega prebivalstva po deželi se znižala, gotovo, gospôda moja, bi v prvi vrsti občutilo ta vdarec mesto ljubljansko, kajti ono je tisto naravno središče, v katero se stekajo vse življenjske arterije našega narodnega života.

Kar se računa tiče, sem uže poprej dejal, da se s tem računom nikakor ne vjemam; njegove površnosti in nedostatnosti se prav lahko dokazujejo. Prvič je g. župan Grasselli za letos deficit previsoko izračunal: mi smo ga izračunali s 89541 gld., on je arondiral to svoto in je rekel: 100000 gld., tedaj skoro za 11 ali vsaj za 10 tisoč več. Potem moramo tukaj odtegniti davek od južne železnice in ta bode znašal gotovo 10000 gld. na leto in poleg tega se bode pri pokritju deželnega zaklada nek nov davek priporočal, namreč davek na žganje, in za tega pričakujem tudi finančni efekt kakih 30000 gld. Tedaj se znižuje vsa svota za celih 50000 gld., in vsled tega se razvidi, da bode ljubljansko mesto k večjemu

— No in potem? vpraša mati.

— In potem se to isto žrebê hipoma obrne in cêbne me v levi laketi prav tja, kjer najbolj boli!... Jaz se zbudim in glej, z roko kar zganiti ne morem in tudi z levo nogo ne. No, mislim si, zaspala mi je; vendar je malo po malem zopet prišlo vanjo čutstvo; samo mravlje so mi dolgo časa lezle po udih in lezejo mi po njih še zdaj. Da le iztegnem roko, takoj začne z nova lezti.

— Ali, Martin Petrovič, ti si gotovo kako na roki ležal.

— Ne, gospa; prosim, ne govorite tega! To je posebno znamenje... in pomeni gotovo mojo smrt.

— No, ta bo lepa! reče moja mati.

— Znamenje pač! Pripravi se, o človek! To mi je hotelo reči. In zato, gospa, hočem vam nekaj povedati, in sicer brez odlašanja. Ker nočem — zakriči Harlov nenadoma — da bi ta smrt mene, služabnika božjega, nepripravljenega zasačila, sklenil sem v svojem umu naslednje: da razdelim uže zdaj, ko sem še živ, vse imetje med svoji hčeri Ano in Evlampijo, kakor mi o tem Gospod Bog dušo navdihne. Martin Petrovič se vstavi, vzdihne in pristavi: — in sicer brez odlašanja.

imelo več plačevati davka za šolsko priklado za 15000 gld. na leto. Toda, gospôda moja, tudi te svote velika množica davkoplačevalcev nikakor ne bode zelo občutila. Tukaj so vračunjeni kreditni zavodi, so vračunjena velika obrtna društva in ravno ti bodo najhujše zadeti. Kranjska hranilnica na primer bode imela več plačevati okoli 1200 gld. na leto, eskomptna banka okoli 600 gld., tudi kranjsko obrtniško društvo bode prizadeto, in tedaj lahko rečemo, da prosti davkoplačevalci, posebno nižji davkoplačevalci tega davka in te pomnožitve ne bode čutil v tako silni meri. Potem pa, gospôda moja, saj nismo nikakor ne sovražniki ljubljanskega mesta, saj smo tudi mi v deželnem zboru radi pripravljeni, pri vsaki priliki pripravljeno, vstreči njegovim zahtevam. V finančnem odseku se je že z ozirom na stvarne šolske potrebe ljubljanskega mesta sprejel § 1. tega postavnega načrta, in šolnina, katera je sicer povsod odpravljena po deželi, ohranila se je tukaj, dasiravno se s pedagogičnega stališča šolnina ne dá zagovarjati. Potem pa, kadar bode Ljubljani treba graditi novo šolsko poslopje, uverjen sem, da bode deželni zbor jako rad konkuriral z izdatnimi podporami na korist ljubljanske šolske občine.

Naslanjeva se na vse te razloge, priporočam tedaj nasvet finančnega odseka, ki bode deželi naši prinesel letnega dobička 50000 gld. ter zmanjšal skupno priklado za normalni in deželni zaklad od 36% na 31%, prav toplo visoki zbornici v konečno odobrenje. (Živahno odobravanje.)

Pokrajinski ogled in premijiranje goveje živine na Dolenjskem (v Krškem) s predlogi, kako povzdigniti rejo goveje živine z napravo črednih zapisnikov.

Spisal Toma Wirgler, c. kr. okrajni živinozdravnik v Krškem.

(Konec.)

Znano je, da po previdnem izboru pri plemenju živine le malo komadov treba, da se dobê dobra debela (stariši) in plemena. Za to naj bi se tudi pri nas za plemenje izbral najboljši material in se držalo načela: „Najboljše in najlepše naj se družijo z najboljšim in najlepšim!“ Potem naj se gleda, da je tudi poznejše plemenje potomcev isto tako pravilno po načelih umne živinoreje. Tako bi se potem napredovalo od rodu do rodu, korak za korakom brez velikih troškov in brez skrbi, da reja spodleti.

Kdo naj pa tako umno govedorejo vodi?

Kdo naj take pričetne zapisnike o plemenju priredi in dalje vodi?

Pri srednjem ali manjšem kmetu, če ima več živine, kaj takošnega gotovo ne moremo

— No? To ni napačno, opomni moja mati; samo zdi se mi, da po nepotrebnem tako hitiš.

— In ker želim v tej stvari, nadaljuje Harlov z glasom še bolj povišanim — ker želim ohraniti red in postavnost, to prosim najpokornejše vašega sinčka, Dmitrija Semenoviča — vas, gospa ne upam se nadlegovati — prosim onega sinčka, Dmitrija Semenoviča — svojemu sorodniku Bičkovu pa to štejemo dolžnost, da bi bil pri izvršitvi formalnega akta in pri izročitvi imetja mojima hčeram, omoženi Ani in neomoženi Evlampiji — pričujoč; ta akt ima biti izvršen pojutranjem, o dvanajsti dnevni uri, na mojem lastnem posestvu Jeskovu, tudi Kozjulkino nazvanem, v pričo sedaj uradujočih oblastnij in gospôsk, katere so uže povabljene.

Martin Petrovič s trudom konča ta govor, katerega se je očitno naučil na pamet in ga večkrat prenehal z mnogimi vzdihmi... V resnici se je zdelo, kakor bi njegovim prsim sape zmanjkavalo: obledeli njegov obraz je z nova zarudel in on si je nekolikrat obrisal z njega pot.

(Dalje prihodnjič.)

pričakovati. Za to so premalo zaupljivi in bi gotovo mislili, da tudi za to novotarijo tič povišanje davkov. Tudi so za to preokorni. Pri večjih in umno gospodarečih posestnikih bi se to uže lahko zgodilo; toda ti tega ne utegnejo, pa tudi bi se s tem razkrojilo ves sistem umne govedoreje. Radi tega bodo pač strokovnjaki se tega posla lotiti morali, kajti stvar zahteva časa, truda in razumnosti, ako se hoče, da se bode podjetje splačalo.

To nalogo naj bi po mojem mnenju prevzeli okrajni živinozdravniki, ki so za to sposobni uže po svoji strokovni omiki, in ker si po svojem občenu s kmetovalci pridobé pregled o stanju živine in ker uže itak služijo državi ali deželi.

Da se taka organizacija izvede, naj se dežela razdeli v rejne okroge, kateri naj bi obsegali zemljino sodnih okrajev.

V takem okrogu naj bi se po predlogu c. kr. okrajnega glavarstva volila iz kmetijskih podružnic ali družij strokovnjakov najmanj dva sposobnjaka, ki bi bila z okrajnim živinozdravnikom rejna komisija, katera naj bi leto za letom v svojem rejnem okrogu se posvetovala o licenciranju rejnih bikov, o preskušnjah rejnih vspehov pri moški in ženski živini, o spisovanju rejnih zapisnikov ter o družij zadevah umne živinoreje. Sklepi te komisije bi se izročevali c. kr. okrajnemu glavarstvu, da jih izvrši in kazni nalaga.

Zapisnike o prvotni rejni živini (Stammrollen) in sklepe ter druge predloge zbira pri c. kr. okr. glavarstvu nastavljeni živinozdravnik ter je pošilja po uradnem potu c. kr. kmetijski družbi, ki naj bi o svojem času sestavila čredne knjige (Herdebücher).

Po tem potu bi c. kr. kmetijska družba vedno vedela in povedati mogla, kje se dobê požlahnena in za rejo sposobna goveda.

To podjetje bi se s tem pospeševalo, da bi se delila vsakemu živinorejcu posebej darila takrat, kadar bi rejna komisija v okraju ogledovala živino in licencirala bike.

Premije v denarji naj bi se dajale samo srednjim in malim kmetom, veleposestnikom pa svetinje in pohvalne diplome za zasluge umne živinoreje.

Ta načrt nove organizacije umne živinoreje priporočuje se v daljno posvetovanje, dopolnjevanje in izpeljevanje radi tega, ker je to važen predmet, in ker bode živinoreja veliko važnejša za Dolenjce uže le zdaj postala, ko bode trtna uš poglavitni dohodek po naših krajih uničiti utegnila.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Koroški deželni zbor zaključil je včeraj poslati peticijo vladi in državnemu zboru zaradi občinskih doklad, katere bi imele plačevati one železnice, koje prevzame država v svojo upravo. Predlog gledê reguliranja reke Krke odstopil se je deželnemu odboru v pretresanje. Deželni predsednik Schmidt odgovoril je na interpelacijo poslanca Hocka gledê ciganskih postopačev na Koroškem, obečajoč, da bode vlada poprijela potrebne mere, da se dežela reši ciganskih druhalj.

Deželni zbor gorenje avstrijski dovolil je za leto 1885 deželno doklado po 20 1/2 novčiča na goldinar davka. Potem je zbor razpravljajal o sredstvih v povzdigo kmetijstva, o uvednji ženitbene dozvole ter o izgonu beračev, kateri nimajo domovinskih pravic v gorenji Avstriji.

V hrvatskem saboru ponavljali so se včeraj škandalozni prizori, s katerimi hoče Starčevićeva stranka onemogočiti delovanje sabora. V klubovi seji narodne stranke zaključilo se je včeraj, izključiti iz sabora vse one pristaše Starčevićeve, kateri se udeležujejo škandalov, in sicer: Hinkoviča, Barčiča, Pisičiča, Rukavino, Kumičiča, Bakarčiča, Pavloviča, Valušnika, Radoševića, Folnegoviča, Pilepiča in Tuškana. Ta zaključek pride v današnji seji na dnevni red in nadejati se imamo zopet poročil o burnih prizorih.

Kakor smo uže javili, predložil je ogerški ministerski predsednik Tizza državnemu zboru zakonsko osnovno gledé reforme ogerske gosposke zbornice. Članovi gosposke zbornice bodo v prihodnje oni, kateri podedujejo to pravo, potem oni, kojim pripada ta čast po njihovem dostojanstvu, za tim oni, koje imenuje kralj, ter naposled delegati hrvatskega sabora.

Tuje dežele.

Iz Belgrada se poroča, da je bila srbska kraljevska obitelj pri povratku z Dunaja v srbski prestolnici od prebivalstva sijajno sprejeta. Ministri, častniški zbor, uradniki vseh ministerstev, župan in drugi dostojanstveniki pričakovali so kralja na kolodvoru. — Nadalje se poroča, da bodeta ministra Djoko Pavlović in Marinković dala ostavko.

V Turinu otvoril se je v nedeljo mednarodni kongres, kateri se bode posvetoval o tem, kako bi se mogla zatreti trtna uš. O ukrepih tega kongresa bode mo še svojedobno spregovorili.

Angleški listi javljajo, da bode Angleška parlamentu predložila nasvêt, naj se voli komisija, katera bode preiskavala stanje angleške mornarice ter rešila vprašanje, je-li materijal in moštvo mornarice odgovarja raznoterim potrebam angleške države. Javlja se, da bode angleška vlada za prihodnje leto stavila v proračun za mornarico znatno povišano svoto.

Kakor smo uže javili, protivila se je egiptovska vlada predlogu angleškega polnomočnika, naj se po polnem odpravi egiptovska vojska. Najbrže pa se bode broj egiptovske vojske znižal na 3000 mož. S tem znižajo se tudi državni troški za 150 000 funtov sterlingov.

Iz Tonkinga dohaja poročilo, da slabo vreme zadržuje operacije Francozov proti Kitajcem.

Dopisi.

Iz krškega okraja, 18. oktobra. (Izv. dopis.) Trtna uš, ki s strahom navdaja vse razumne vinogradnike, pravim razumne, ker mnogo, celó v gospodskih suknjah je takih, ki od te nadloge nič slišati nočejo, vse le za sleparijo imajo, bode, kakor se kaže, vender Dolenjce napotila, da sčasoma vse dolenjsko vinarstvo po polnem predrugačijo, ter da se bodo pri tem posilnem prenovljenju vinogradov boljši in žlahtnejši trte zasajale kakor do zdaj, oživel se bo posebno tudi sadjarstvo. Slavna vlada je z dopisom sl. deželnega šolskega sveta z dné 27. septembra t. l., št. 1314, zapovedala c. kr. okrajnim šolskim svetom, da morajo imeti posebno skrb za šolske vrte, in kjer jih še ni, se morajo napraviti, da se po njih pospešuje sadjarstvo. Tudi bo treba vsaka dva meseca poročati deželnemu šolskemu svetu o stanju šolskih vrtov, oziroma drevesnic. Slavna c. kr. vlada je pa tudi za napravo šolskih vrtov obljubila podpore, in to je posebne pomembe. Zdaj menda šolski vrti in drevesnice ne bodo več krajnim in tudi nekaterim okrajnim šolskim svetom deveta briga, kakor so jim bili do zdaj. Jaz ne morem razumeti, zakaj se je naprava, ki bi vender ubogemu kmetu toliko koristiti mogla, do zdaj vedno toliko prezirala. In kolikor sem se potujé po raznih krajih Dolenjske prepričal, smo ravno v krškem okraju, kar šolske vrte zadene, menda zadnji. Ravno v našem okraju pa ne manjka v sadjarstvu in sploh v kmetijstvu praktično izobraženih učiteljev. Ali kaj pomaga vse znanje, če vrta ni? Kakor ni možno, človeka na suhem plavati učiti, tako je tudi v tej stroki v sami šolski sobi, s samo besedo, nemožno kaj doseči.

Ker je upati, da vsa ta reč zdaj ne bo več zaspala in da se bodo okrajni in za njimi krajni šolski sveti vender jedenkrat gibati začeli, naj bi se šolski vrti res tudi tako uredili, da bi to ime zaslužili.

Do zdaj je bilo uže dovolj, da je šola imela kje v kakem kotu toliko sveta, da bi

človek komaj jedenkrat po njem kozolec preobrnil; to je bil uže šolski vrt; več ni bilo treba, bi bila uže potrata. Tak vrt ima na pr. šola na Raki, pa še ta je le v najemu. Koliko šol pa je, ki še tacega nimajo!

Malomarnost šolskih oblastev do šolskih vrtov mi je res nerazumljiva; pač pa mi je malomarnost dolenjskega kmeta do šolskih vrtov in do sadjarstva sploh bolj razumljiva. Letos je Bog dal Dolenjcem, kateri imajo kaj drevja, toliko sadja, da ne vedó kam z njim. Nekdo je kupil 40 mernikov lepih jabolok za pet goldinarjev, in prodajalec mu jih je moral za to ceno še dobro uro daleč peljati. Ali se to ne pravi sadje zametavati? Vem, da bo marsikdo rekel, da je ta kmet bedak, a vender ni tako. Družine nima, da bi mu delala na pr. mošt, ali rezala sadje in ga sušila; denarja zopet nima, da bi delavce najel; tedaj mu ne ostane družega, kakor prodati tako, kakor kdo plačati hoče. Ker naši kraji, posebno kostanjeviški sodni okraj, niso na glasu, da se tukaj sadje dobi, zato tudi nobenega trgovca semkaj ni, in kmet je prisiljen, blago zametavati. To pa ga nikakor ne more za sadjarstvo vneti. Kmet si misli, če nič ne obrodi, ne dobim nič, pa tudi dela in skrbi ni; če pa sadje obrodi, imam pa delo in skrb, dobička pa malo. Suhe slive zdaj plačujejo po pet goldinarjev stari cent. Kostanj, ki ga je v dobrih letih vse polno, nima celó nobene cene. Srčé boli človeka, ko vidi, da se s tako dobrim sadom prašiči gostijo. Izvrstne breskve se prodajajo, pa tudi le domá, po tri do pet za jeden krajcar.

Ako hočemo dolenjsko sadjarstvo oživeti, nam je pred vsem treba društva, ki bi skrbelo za to, da bi se sadje labko in dobro prodalo. Dokler kmet ne bo vedel, kam s sadjem, ne bo imel veselja do sadjarstva, in šolske vrte in drevesnice bo kot novo bréme le pisano gledal in troške zanje bo le z nevoljo plačeval. Naj se torej dolenjski domoljubi zdramijo ter z osnovo tacega društva pokažejo, da jim domoljubje ni le prazna beseda, da tudi umejo in hočejo domovini pomagati.

A—m.

Razne vesti.

(Grozen strah v gledališči v Pulji) Dné 19. t. m. zbralo se je v puljskem gledališči okolo 2000 ljudij; samo na galerijah jih je bilo okolo 1200. Predstava je bila uže končana, iz lož, iz parterja in blizu dve tretjini ljudij z galerij je uže odšlo, kar se nenadno začuje klic: „Gori!“ Kar je bilo še obiskovalcev v gledališči, pognali so se proti izhodom ter se vgneči več oseb nekoliko poškodovale. Le nujnemu posredovanju redarstvenikov se je zahvaliti, da se ni pripetila kaka večja nesreča.

(Mistifikacija.) Italijanski listi poročajo o nekem dogodku, ki je skoro neverjeten, a vender se oficijalno ne zanikava. V turinsko razstavo prišla je namreč neka knežja obitelj iz laške kolonije Assab na Rudečem morji. Laška vlada sprejela je visoke goste jako laskavo; na troške vladine popotovali so po vsem polnotoku in obiskovali vse znamenite kraje. Sprejeti so bili pri dvoru in minister Mancini, ki je vrhovni voditelj omenjene kolonije, povabil je knežjo obitelj čestokrat k sebi. Nad 300 000 lir je stala eksotična družba laško vlado. Konečno so se slovesno poslovili in se peljali na troške kraljestva zopet v domovino. — Sedaj pa se piše iz Assaba, da omenjena obitelj ni nikacega knežjega rodu; vsa družba bila je sestavljena iz samih sleparjev, katerim je šla vlada na limanice.

Domače stvari.

(Duševni kapital iz „Národne Tiskarne“) V večerajšnji številki skuša dnevnik iz „Národne Tiskarne“ lahkoverne svoje čitatelje uveriti o izredni duhovitosti svojega urednika, češ, saj prinaša izvirne razne vesti, katere je iz nemških listov od besede do besede v slovensčino prevel. Nu, nam je jedno, če hoté čitatelji občudovati in oboževati ta novinarski ve-

leum zaradi ne ravno predobrih prevodov. Zavarovati pa se moramo odločno proti trditvam, da si kaj izposojamo iz najstarejšega dnevnika. „Razne vesti“ zbiramo iz nemških in drugih listov — to vse pa menda ni inventar „Národne Tiskarne“? Zavrnil bi ostreje take izmišljotine, a kaj hasni, če je pri nasprotniku uže zginil ves žurnalističen takt! Mnogo bi vedeli radovednemu novinarskemu kolegi povedati izza kulis v Gledališki stolbi — a dostojnosti nismo še nikdar zalili in je ne bode mo. Za danes omenimo samo mimogredé, da dobivamo tudi mi „Triester Tagblatt“ ter da imamo še zdaj pred seboj št. 1335 z dné 15. oktobra t. l., stran 3.

(Duhovenske spremembe v ljubljanski škofiji.) Gospod Valentin Klobus gre z Vojskega za farnega oskrbnika v Godoviče; gospod Ivan Hudovernik z Breznice v Podbrezje; gospod Fran Gregori, kaplan v Podbrezji, gre kot kaplan na Breznico.

(Tatvine.) Dné 17. t. m. ukrala je neznana oseba v loteriji v Črevljarskih ulicah na mizi ležeče 3 gld. — V meseci septembru ukral je hlapec Anton N. svojemu sostanovalcu škornje „meksikanarce“. Tedaj je bil tat neznan, zdaj pa je spoznal okradeni pri Antonu N. svoje škornje ter jih zahteval nazaj, a tat trdi, da mu mora lastnik prej povrniti troške za popravo. — Dva potepuha krala sta v slednjem času vse, kar jima je prišlo pod prste, osebito pa sta ljubila krompir.

(Izurjena tatica.) Dné 8. sept. vzela je dekla Polona Č. svoji gospodinjici, posestnici Mariji S. v Vižmarjih, iz kleti tri metre kotenine, posestniku Jakobu M. malo poprej dva mernika krompirja in 18. t. m. zasačil jo je hlapec posestnika Jarneja P., ko mu je v drvarnici ravno spravljala jednega petelina in jedno kokoš. — Vsled tega so jo naznanili in žandarmerija jo je odvedla v Ljubljano.

(Žganjar.) Pri mestni klavnici pal je znak J. Zemljak iz Dobrunj pijan tako močno, da se je nevarno pobil po glavi; odveli so ga v bólnico.

(Najden mrtvec.) 20. t. m. našli so truplo beračice Ane Ostermannove iz Ravnega (občina Baka) v 1½ metra globokem vodnjaku blizu Bake. Beračica je uže dalj časa bolehal na duhu; sodi se, da je hotela piti vodo, pri tem pa je zgubila ravnotežje in padla v vodnjak.

(Umrli) je dné 20. t. m. v Trstu kapiteljski prošt dr. Josip Schneider v 72. letu svoje dóbe.

(Trtna uš) razširila se je uže od Jadranskega do Črnega morja. Konstatovana je pri Kopru, na Dolenjskem, Stajerskem, Hrvatskem v Srbiji, Bolgariji in sedaj še ob Črnem morji.

(Pri najvišjem sodišči) odprla se je s tem mesecem posebna pisarna, v kateri se bodo razsodbe najvišjega sodišča spisavale tudi v češčini. V to svrhu je bilo več uradnikov iz Prage poklicanih na Dunaj.

(Nemšk ilustrovan list,) izhajajoč v Lipskem, pripoveduje svojim vernim čitateljem žalostno vèst, da je umrl koroški deželni poslanec Josip vitez Schneid.

(Posojilnica v Celji) imela je koncem septembra 682 članov, hranilnih vlog 160.588 gld., razposojenega denarja 170 320 gld. Ta posojilnica obrestuje hranilne vloge po 5%, a posojila daje po 6%.

(Kolera v Zadru.) V Zadru umrla je v noči od prošle srede na četrtek uže jedna oseba za kolero. Ta oseba je bil nekov Lah, kateri se je pripeljal z ladijo z Laškega po kupčiji v dalmatinsko mesto. Ukrenile so se koj resne zdravstvene naredbe.

Iz kranjskega deželnega zbora.

(XIII. seja dné 17. oktobra t. l.)

(Konec.)

Predsedništvo prevzame deželnega glavarja namestnik posl. Grasselli.

Posl. dr. Moschè poroča o prošnji občine Bled in Gorje gledé podpore za nastavljenje zdravnikarstva v Bledu in predlaga v imenu finančnega odseka, naj se pooblasti deželni odbor, da občini Bled dá 300 gld. podpore za povzdigo blojskih toplic, če se prepriča, da je občina Bled vse za povzdigo toplic potrebno storila.

Gosp. deželni glavar grof Thurn toplo priporoča, naj se vzprejme odsek predlog; ob enem se obrača tudi do g. deželnega predsednika, naj blagovoli tudi on podpirati Bled s tem, da se bodo Bledu dovolile zdravstvene takse.

Posl. Kersnik govori proti odsekovemu predlogu ter pravi:

„Jaz bodem glasoval zoper ta predlog, ker najdem v njem nekaj družega, kakor pa so prosile občine, česar pa — kar odkritosrčno povem, ne umejem. Vprašam vas, kako bode blejska občina dokazala, da je storila vse, kar treba, da se Bled povzdigne v vrsto kopelišč? Gospod poročevalec tega ni pojasnil, in želel bi gorko, da to stori v svoji konečni besedi. Pa še nekaj — jaz se bojim, da s tem sklepom napravimo zopet nevarno luknjo v naš deželni žep, katero luknjo bode skušala občina za občino vedno bolj razširjati — in da se jim bode sčasoma to posrečilo tako — da nam ne bode več možno zamašiti je.“

Razen tega pa se mi zdi, da občini Bled in Gorje nista tako silno ubožni, in da, če bi se posamični ondotnih graščakov in gospodov s primerno požrtvovalnostjo lotili vprašanja, kako povzdigniti Bled v kopelišče, da potem ne bi trebalo sklepati nam o takih prošnjah. Jaz predlagam, da se preide na dnevni red.“

Posl. dr. Bleiweis tudi ugovarja odsekovemu predlogu, češ, da navadnemu kirurgu ni treba tolike plače, kakeršno nameravajo dati v Bledu.

Predlog posl. Kersnika pade, vzprejme pa se odsekov predlog.

Reši se več prošenj. Franu Vilharju se dovoli za izdavanje glasbotvorov podpore 100 gold. Prošnja podpornega društva filozofov na Dunaji se ne usliši, isto tako se odbije prošnja ribiškega društva za podporo.

Mariji Lovšin, ingrosistovi udovi, dovoli se miloščine 120 gld.

Prošnja obrtne nadaljevalne sole v Ljubljani se usliši. Odsek je nasvetoval 200 gld. podpore, a na krepke besede posl. Grassellija se je dovolilo 300 gld. podpore.

Čipkarski šoli v Žireh se je dovolilo 80 gld. podpore.

Prošnja Gregorija Vizjaka se je izročila deželnemu odboru v rešitev.

Poročilo deželnega odbora o deželno-kulturnih in zdravstvenih zadevah se je vzelo v znanje.

Posl. dr. Samec poroča o cesti iz Žirov do Dólenjega Logateca.

Vzprejmo se naslednji predlogi:

1.) Slavni deželni zbor naroči naj si iz svoje srede voljenemu odboru treh udov, da si s pomočjo zastopnikov vseh udeležencev, potem okrajno-cestnih odborov Logatec in Idrija, dalje referenta deželnega odbora v cestnih zadevah in deželnega inženerja, eventualno tudi dogovorno s politično gospodsko preskrbi z ogledom na lici mesta vse potrebne informacije glede cestnih črt Zora in Račevo in da pové potem svoje mnenje deželnemu odboru v posebnem poročilu. Deželni odbor pa ima potem na podlagi tega poročila ter z ozirom na tehnične, ekonomične in na razmere prometa projektiranih cestnih črt staviti v prihodnjem deželno-zbornem zasedanju svoje nasvete glede izpeljave onega načrta, ki se mu boljši zdi.

2.) Deželni odbor se pooblasti, da v slučajih, ako se zastran sklada in zastran alternative Logatec-Rovte-Sovra-Žir in Logatec-Rovte-Račevo-Žir doseže sporazumljenje med cestnima odboroma logaškimi in idrijskim in tudi med udeleženiimi občinami, dovoli deželno podporo v znesku 2000 gld. na korist dotičnemu cestnemu fondu in da dovoli tudi imenovanima cestnima okrajema priklade za dotični sklad. Dohodki iz teh priklad se ne smejo porabiti za druge cestne potrebe, ampak se morajo obrestnosno naložiti dotlej, da se začne graditi nameravana cesta.

3.) Deželnemu odboru se naroča, da dožene vse v tem oziru potrebne izvedbe in o tem v prihodnjem zasedanju deželnega zbora poroča.

4.) Deželnemu odboru se naroča, ako se sporazumljenje doseže, in ako se izpolnijo vsi postavnji pogoji, da o nvrstitvi nameravane ceste Dólenji Logatec-Rovte-Žir predloži deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju postavnji načrt.“

Prošnje občin Motnik, Radence, Stari Trg in Novo Mesto gledé cestnih zadev izročile so se deželnemu odboru v rešitev.

Prošnja občine Podkraj izročila se je c. kr. vladi v rešitev.

Posl. Svetec poroča o ljubljanskem mestnem statutu ter stavi v imenu odseka predlog, naj se ta statut izroči deželnemu odboru z naročilom, da sporazumno s slavno c. kr. deželno vlado do prihodnjega zasedanja pripravi postavnji načrt tega statuta ter ga takoj začetkom zasedanja predloži deželnemu zboru.

Predlog se vzprejme.

Prošnja občine sv. Ožbald, naj se ji dovoli razdelitev v dve občini, se tako reši, da se tej občini poroči, naj počaka do tedaj, ko stopi v veljavo nov občinski zakon.

Poročilo deželnega odbora o § 8., marg. št. 27, 28 in 29 letnega poročila, se vzame na znanje.

Vrši se volitev namestnika v deželni odbor izmed veleposestnikov mestu dr. R. Schreya. Veleposestniki izvolijo v deželni odbor namestnikom barona Tauffererja.

V odbor za pregled cestne črte iz Žirov v Logatec se izvolijo posl. dr. Samec, Lavrenčič in Faber.

Konec seje ob polu 2. uri popoldne.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Levov, 22. oktobra. Deželni zbor je v večerni seji o predlogu Romančuka, naj se rutenščina uvede kot učni jezik v krajih z mešanim prebivalstvom, vzprejel nasvet šolskega odseka, naj se Romančukov predlog izroči deželnemu odboru, da se z njim bavi ter predloži priličen postaven načrt.

Beli Grad, 22. oktobra. Kabinet se je izimši finančnega ministra zopet sestavil iz dozdanih članov in z dozdanim ministerskim predsednikom.

London, 22. oktobra. Angleška je vzprejela vabilo h Kongo-konferenci.

Linec, 21. oktobra. Deželni zbor je po živahni debati odbil prošnjo „schulvereinovo“ za podporo. Potem je sklenil deželni zbor s trikratnimi „hoch“-klici svoje zasedanje.

Trst, 21. oktobra. Občinski svet se je danes posvetoval o dopisu namestništva gledé odprave izvedenja sklepev občinskega sveta z dne 15. oktobra o začasnih nastavitvi mestnega šolskega nadzornika ter je izročil ta dopis mestni šolski komisiji v poročanje. Vsled ponavljajočega se trušča na galeriji je potem župan zaključil sejo.

Budimpešta, 21. oktobra. Trgovinski minister prepovedal je vvažati in prevažati prašiče iz Srbije.

New-York, 21. oktobra. Guvernerja Clevelanda v Albanyji (predsedniškega kandidata demokratične stranke) napal je nek človek, čegar svaka ni hotel Cleveland pomilostiti. Guverner ni poškodovan; napadalca so koj zaprli.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 22. oktobra.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	80·95
„ „ „ srebri	82·10
Zlata renta	103·15
5% avstr. renta	95·95
Delnice narodne banke	860—
Kreditne delnice	287—
London 10 lir sterling	121·95
20 frankovec	9·69
Cekini c. kr.	5·78
100 drž. mark	59·85

Uradni glasnik

z dne 22. oktobra.

Prostovoljne prodaje: V četrtek v dan 30. oktobra dopoludné ob 10. uri na Tržaški cesti tik tab. tovarne vrt (mestna lastnina) 613 štir. sežnjev. Kupni pogoji na magistratu.

Eks. javne dražbe: V Ljubljani graščina Škerljevo (Grailach) Rajm. Vasiča (25848 gld.) dne 22. dec. t. l., 26. jan. in 28. febr. 1885; zemljišče Dam. Kovačiča iz Stranske vasi dne 22. oktobra. — V Kameniku zemljišče Matije Šusterja iz Studenc dne 25. oktobra. — V Ložu zemljišča Franciške Vilarjeve dne 12. novembra. — V Logatci zemljišče Ant. Korošca (prej Lovr. Pirmanovo) iz Grahovega dne 15. novembra.

Tujci.

Dne 20. oktobra.

Pri Maliči: Ricker, tovarničar, in Makesch, trgovec, z Dunaja. — Schiwitzhofen, zasebnica; Prandstetter, tajnik „Phönixa“; Ulrich in Bauer, trg. potovalca, iz Gradca. — Klüber, častnik, s soprogo iz Baden-Badna. — Flis, učitelj, iz Smartna.
Pri Slonu: Grofica Crenneville s sinom in Brömer, trgovec, z Dunaja. — Schebath, trgovec, iz Trsta. — Ciscutti, lastnik gledišča, iz Pulja.
Pri Južnem kolodvoru: Holdelleiss, trgovec, iz Mišnic. — Koschier, graščak, iz Wartenberga.

Umrlj so:

V civilni bolnici:

Dne 19. oktobra. Egidij Kuhar, delavec, 53 l., jetika.

Dne 20. oktobra. Helena Leskovic, gostinja, 80 l., rak.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
21. okt.	7. zjutraj	741·60	+ 4·8	bzv.	g. mg.	
	2. pop.	741·70	+12·8	jvzh. sl.	js.	0·00
	9. zvečer	742·40	+ 8·6	szpd. sl.	obl.	

Antirrhemon

pripravljani od G. Piccolija, lekarja „pri angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta.

Najboljše sredstvo zoper trganje, protin, otrpnenje čutnic, bolesti v križi in prsih, revmatični glavo- in zoboból.

Steklenica 40 kr.

Naročila z dežele se nemudoma izvršujejo po pošti. (105) 15—1

Podpisani si usoja s tem oznaniti, da je v

Bayerjevi hiši v Slonovih ulicah

vinotoč
otvoril,

v kojem bode točil le najboljša in pristna prirodna vina. Tu se tudi razpečavajo vina v posadah od 56 litrov naprej v vsaki poljubni količini.

Za promptno postrežbo je najbolje poskrbljeno, ter vabi k mnogobrojnemu obiskovanju najuljudneje (110) 3—2

odličnim spoštovanjem

Ljubljana. **Janez Hafner.**

Za prihodnje leto 1885.

V zalogi pri

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergu v Ljubljani je izšla:

Slovenska

Pratika

za navadno leto 1885.

Cena eni Pratici 13 kr. — Razpečevalcem dajemo našo Pratico jako cenejše.